

Obsah

Úvodem	7
1 Osobnost učitele a jeho profesní vymezení.....	10
1.1 Motivační působení učitele	10
1.1.1 Demotivující faktory ve výuce matematiky.....	12
1.2 Profesní růst učitele.....	14
1.2.1 Student učitelství.....	15
1.2.2 Učitel začátečník.....	16
1.2.3 Progresivní učitel.....	17
1.2.4 Učitel expert.....	17
1.3 Vybrané aspekty učitelovy profesionální identity	19
1.3.1 Profesní přesvědčení učitele (<i>teacher beliefs</i>).....	19
1.3.2 Postoje učitelů.....	21
1.3.3 Přesvědčení o vlastní profesní zdatnosti (<i>self-efficacy</i>)	22
1.3.4 Implicitní znalosti učitele.....	25
1.3.5 Kompetence učitele.....	26
1.4 Standardy učitelské profese	28
1.5 Spolupráce s kolegy a rodiči jako nutná komponenta učitelovy profesní identity.....	30
1.5.1 Vliv spolupráce mezi kolegy na učitelovo přesvědčení o vlastní profesní zdatnosti.....	31
1.5.2 Učitel jako iniciátor spolupráce s rodiči.....	32
2 Výzkumné šetření.....	34
2.1 Příprava výzkumu.....	34
2.1.1 Přesvědčení v TEDS-M	35
2.1.2 Charakteristika výzkumného vzorku	36
2.1.2.1 Skupina DIM.....	37
2.1.2.2 Skupina TMA	40
2.1.2.3 Skupina SZZ1.....	41
2.1.2.4 Skupina SZZ2.....	42

2.2	Výsledky výzkumu.....	42
2.2.1	Konstruktivistický přístup a interakční strategie učitele v matematice.....	42
2.2.1.1	Efektivní komunikace.....	44
2.2.1.2	Používání vhodných otázek.....	46
2.2.1.3	Vyzývání ke kritickému myšlení.....	48
2.2.1.4	Pozitivní ovlivňování.....	49
2.2.2	Vzdělávací cíle jako východisko pro vhodné aktivity v hodinách matematiky.....	52
2.2.2.1	Stanovování přiměřených cílů.....	53
2.2.2.2	Aktivity pro dosažení vzdělávacích cílů.....	54
2.2.3	Didaktické pomůcky a podnětné prostředí ve vyučování matematiky.....	55
2.2.3.1	Počítače a digitální technologie jako pomůcka.....	57
2.2.3.2	Podnětné prostředí.....	58
2.2.3.3	Efektivní strategie řízení třídy.....	60
2.2.4	Hodnocení výkonu žáka v matematice.....	62
2.2.4.1	Hodnocení jako instrument zpětné vazby.....	63
2.2.4.2	Vytváření vhodných výukových aparátů.....	64
2.2.5	Spolupráce s rodiči a ostatními učiteli.....	66
2.2.5.1	Komunikace s rodiči.....	67
2.2.5.2	Spolupráce s kolegy.....	69
2.2.6	Shrnutí výsledků výzkumu.....	70
3	Možné podněty do didaktických seminářů matematiky primárního vzdělávání.....	73
3.1	Konstruktivistické principy pro semináře didaktiky matematiky	73
3.1.1	Dialogická přístupová strategie jako instrument konstruktivistického vyučování.....	76
3.1.2	Hejného metoda.....	79
3.1.2.1	Klíčové principy Hejného metody.....	79
3.1.2.2	Pět zásad Hejného metody.....	81
3.2	Badatelsky orientovaná výuka matematiky.....	83
3.3	Využití potenciálů vhodně volených úloh.....	86
3.3.1	Nestandardní úlohy v matematice.....	86
3.3.2	Inverzně formulované slovní úlohy (slovní úlohy s antisignálem).....	88
3.3.3	Úlohy na rozvoj funkčního myšlení.....	89
3.3.4	Úlohy z mezinárodních výzkumů.....	90

3.3.5	Učební úlohy z matematických soutěží.....	97
3.3.6	Badatelské úlohy.....	98
3.3.6.1	Úlohy informačně strohé	99
3.3.6.2	Úlohy informačně hutné	99
3.3.6.3	Úlohy hierarchicky složené.....	99
3.3.6.4	Úlohy s dynamickým vstupem.....	100
3.3.6.5	Úlohy s dynamickým výstupem.....	101
3.3.7	Vlastní konstrukce úloh	102
3.3.8	Chybně řešené úlohy	105
4	Východiska pro další zkoumání.....	107
4.1	Výzkum mezi studenty prvních ročníků.....	107
4.2	Výzkum v didaktických seminářích.....	108
4.3	Výzkum mezi studenty po pedagogických praxích.....	108
4.4	Výzkum po státních závěrečných zkouškách.....	108
	Závěrem.....	109
	Shrnutí.....	111
	Summary	112
	Literatura.....	114
	Rejstřík pojmů	120
	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	122
	Příloha I: Dotazník přesvědčení o připravenosti pro výuku matematiky (TEDS-M).....	124
	Příloha II: Dotazník pro studenty 1. ročníku	125
	Příloha III: Test přesvědčení učitele matematiky	127